

Josef Čermák – příval energie z Kanady

Jednoho květnového dopoledne jsem se setkala s člověkem, který sice téměř celý svůj život strávil v zahraničí, ale na svou domovinu nikdy nezapomněl. Josef Čermák, spisovatel žijící v Kanadě, studoval mezi lety 1935 a 1943 na gymnáziu ve Slaném. Po letech se stal mecenášem této školy a ve jménu jeho rodičů se už několik let udílí cena nejlepším studentům této školy. Letos se rozhodl pan Čermák přijet do České republiky a předat cenu osobně – mně. Byla jsem nadšená nejen z tohoto ocenění, ale hlavně ze setkání s tak energickým a láskyplným člověkem.

Jak vzpomínáte na svá gymnaziální studia?

Já spíš vzpomínám na lidi. Měl jsem tak vynikající profesory! Charvát učil latinu, Schubert matiku (ten měl věčně křídou na kabátu), Doubravová češtinu... A na svou třídu si také pamatuji celkem dobře, poněvadž jedna z nás, jmenovala se Klímová, každých pět let dávala dohromady třídní srazy. Ten poslední byl asi před pěti lety, od té doby jsme se neviděli. Já si totiž myslím, že jediným mým živým spolužákem je Kříž.

Pamatujete si tedy přesně i na své spolužáky?

Ano, do třídy se mnou chodil třeba Havlík, který se pak přestěhoval do Prahy, byl tu Kůrka, takový vysoký hezký kluk ze Skalek, pak s námi chodil Čížek, jehož rodina zde měla dřevařský závod... (*pan Čermák bez problémů vyjmenovává své další spolužáky a vypráví o nich*). Pamatuji si opravdu spoustu lidí z té doby. Podle mě na tohle člověk vzpomíná s takovým nejpěknějším dojmem. Byli jsme mladí, říká se také, že hezcí (i když to méně), ale hlavně měl člověk jinou vervu, vášně byly úplně jiné. Když je vám devadesát, tak už ty vášně musí jít spát (*smích*).

Máte nějakou hezkou vzpomínku na své spolužáky?

My jsme s kluky často rázovali po Londě a dělali jsme potápky. Vy už asi nevíte, co to je, že? To byli lidé, kteří měli dlouhé vlasy a nosili široké klobouky. My jsme se tak strojili hlavně proto, že to dráždilo nacisty. Jednou ke mně přišel profesor na němčinu a povídá: „Zítřka sem přijde německý inspektor. Prosím vás, nechodte do školy!“ Tuto nabídku jsem samozřejmě s radostí uvítal.

Fascinuje mě, že si všechno pamatujete tak detailně.

Vidíte! A jak si s vámi povídám, tak se mi vzpomínky vrací a je to skvělé.

Vy jste na gymnáziu studoval v době, kdy se měnilo sídlo ze staré budovy do nové. Pamatujete si na to stěhování?

Já si akorát vzpomínám, že i my studenti jsme pomáhali nosit všelijaké věci, ale jinak moc ne. Pamatuji si spíš lidi, jména, celkově si vzpomínám, jak na mě která osoba dýchla. Lidé mě vždycky zajímali.

Jak vznikla cena Rudolfa a Rosálie Čermákových?

Založil jsem ji na univerzitě v Torontu k poctě svých rodičů. To je taky taková zajímavost: na tu cenu byli nominováni dva mladí právníci poté, co se změnil režim. Jeden z nich se jmenoval David Plch, studoval v Brně. Ten druhý byl z Prahy, ale já se vždycky stýkal spíš s Plchem. A oni dva pak přišli k nám na jeden semestr a mohli chodit na jakýkoli předmět, nemuseli psát žádné zkoušky. V době, kdy končili, mi zavolał jeden torontský právník českého původu a řekl: „Tady se vytváří mezinárodní právnická společnost. Jestli znáš nějakého českého mladého právníka, který umí anglicky, tak mi ho doporuč.“ Tak jsem mu řekl o Plchovi. A ten Plch je dnes šéfem české pobočky mezinárodní právnické společnosti, má pod sebou pár stovek lidí. Když jsme pak začali vyhlašovat novou sbírku pro české studenty na torontské univerzitě, tak ten Plch byl jeden z prvních, který nám poslal peníze. Věci se vrací.

Víte, kolika studentům ve Slaném už byla cena předána?

Já osobně jsem myslím kromě vás nepředával cenu nikomu. Ale váš pan ředitel ji věnoval už několika studentům, i když tady je to daleko menší cena než u nás v Torontu. Před vámi ji myslím dostal příbuzný paní Šarbochové...

Ano, to byl David Šarboch.

A ten dělá v umění, což je pro mě zvlášť cenné. Nicméně řeknu vám jednu věc – z mé zkušenosti je daleko lepší dávat než brát. To pak máte mnohokrát lepší pocit. Pro mě byl třeba úžasný zážitek být s vámi. S vámi jako jedincem, i se skupinou, to se trochu vrátíte do mládí, trochu vás ta vlna mladosti zalije.

Kde stále berete energii?

Já si myslím, že se s tím člověk narodí. Jsem velice šťasten, že můj zdravotní stav je vynikající. Nikdy nejsem nemocný, nic mě nebolí. Pomáhám si tím, že každý den se hýbu, chodím. Plavání nebo chůze jsou pro staré lidi to nejlepší. Pohyb je ohromná věc, to bych doporučoval každému. Nejhorší, co můžete udělat, je si lehnout nebo sednout a nehýbat se. To je konec. A také mi pomáhá procvičovat mozek – třeba po mně někdo chtěl, abych napsal nějaké články v angličtině. Ze začátku mě to štválo, ale pak jsem si uvědomil, že to udržuje můj mozek čilý, musel jsem v paměti hledat vhodná slovíčka, musel jsem se týrat, a to je to nejlepší, co můžete udělat. A tak jsem to nakonec dělal velmi rád.

Píšete tedy i v angličtině?

Já píšu knížky, třeba „It all began with Prince Rupert“, což je kniha o synovi zimního krále Fridricha Falckého. A ta je anglicky. Teď ještě pracuji na rozšířeném vydání knihy o Češích a Slovácích v Kanadě. Kromě toho napíšu ještě tak jednou týdně nějaký článek. Nic z toho nedělám proto, abych se udržoval, to mě zas tak moc nezajímá. Jsem připravený kdykoli odejít. Psáním jsem ovšem užitečný nejen sobě, ale i ostatním. Takže to je dvojnásobná užitečnost.

Nikola Sedloňová, 3.A